

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет транспорту, менеджменту і логістики

Кафедра організації авіаційних робіт і управління

УЗГОДЖЕНО

Декан

[Handwritten signature]

Тетяна МОСІТІНСЬКА

2022 р.

ЗАТВЕРДЖУ

Проректор з навчальної роботи

[Handwritten signature]

Анатолій ПОЛУХІН

2022 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Тарифне регулювання авіаційних послуг»

Освітньо-професійна програма: «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень»

Галузь знань: 27 «Транспорт»

Спеціальність: 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)»

Спеціалізація: 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)»

Форма навчання	Сем.	Усього (год./кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПРЗ	ЛЗ	СРС	ДЗ / РГР / Кр	КР	Форма сем контролю
Денна	5	120/4	17	34	-	69	-	КР 5 с	Диференс - 5с
Заочна	5.6	120/4	6	10	-	104	Кр. - 6 с	КР 6 с	Диференс - 6с

Індекси: ІН-7-275-4/21 - 2.1.28

ІН-7-275-4 √21 - 2.1.28

Робочу програму навчальної дисципліни «Тарифне регулювання авіаційних послуг» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень», навчального та робочого навчального планів № ПБ-7-275-4/21, № РБ-7-275-4/22 та № ПБ-7-275-4з/21, № РБ-7-275-4з/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» спеціалізації 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

к.е.н., доцент кафедри організації
авіаційних робіт та послуг

Ірина ГЕРАСИМЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень», спеціальності 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» спеціалізації 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» – кафедри організації авіаційних робіт та послуг, протокол № 15 від « 2 » вересня 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми

Андрій ЛЯМЗІН

Завідувач кафедри

Катерина РАЗУМОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету транспорту, менеджменту, і логістики, протокол № 8 від « 13 » 09 2022 р.

Голова НМРР

Ірина ШИВЧЕНКО

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	8
2.4. Курсова робота.....	9
2.5. Завдання на контрольну (домашню) роботу ЗФН.....	9
2.6. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН).....	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	10
3.1. Методи навчання	10
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	10
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	11

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Тарифне регулювання авіаційних послуг» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують комплексний підхід здобувачів вищої освіти до здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми з використанням теорій та методів сучасної науки, з врахуванням комплексності та невизначеності в умовах стратегії й тактики ціноутворення та формування тарифів в галузі транспортних технологій.

Мета викладання навчальної дисципліни полягає у забезпеченні формування у майбутніх фахівців системних знань і розуміння концептуальних основ тарифів на авіаційні роботи і послуги, теорії й практики розвитку цього напрямку та набуття навичок самостійної роботи щодо засвоєння навчального матеріалу стосовно сучасних методів управління матеріальними та іншими потоками в сучасних умовах.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- набуття студентами теоретичних знань з питань концепції, стратегії й тактики тарифікації авіаційних послуг та принципів і закономірностей створення й руху матеріальних потоків;
- опанування студентами методичним інструментарієм розроблення та реалізації завдань розрахунку тарифної політики;
- розроблення пропозицій щодо формування та удосконалення собівартості авіаційних послуг;
- набуття здобувачами вищої освіти знань, умінь та навичок з питань управління, організації та адміністрування бортового супроводу при здійсненні авіаційних пасажирських перевезень сучасними повітряними суднами;
- забезпечення майбутніми фахівцями аналітичної, маркетингової діяльності авіаційних послуг авіакомпаній, аеропортів та інших авіатранспортних підприємств різних організаційно-правових форм;
- набуття навичок оцінки економічної ефективності та наслідків діяльності механізмів встановлення тарифів в авіаційній галузі;
- формування у здобувачів вищої освіти цінностей фаховості, прозорості, чесності та відкритості, високої корпоративної культури, соціальної відповідальності за результати діяльності перед суспільством.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Організовувати та управляти перевезенням вантажів в різних сполученнях. Вибирати вид, марку, тип авіаційних суден та маршрутів руху. Контролювати хід виконання перевезення.

Організовувати та управляти перевезенням пасажирів та багажу в різних сполученнях. Вибирати вид, марку, тип суден та маршрутів руху. Організовувати обслуговування пасажирів на вокзалах та пасажирських терміналах.

Вибирати ефективні технології взаємодії видів транспорту. Аналізувати можливості застосування різноманітних варіантів взаємодії видів транспорту.

Пояснювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень.

Демонструвати знання про основні джерела національного та міжнародного права, правові основи державного регулювання діяльності в галузі авіації, вміння і навички з аналізу та застосування нормативно-правових актів у професійній діяльності.

Організувати міжнародні перевезення. Застосовувати методи оформлення митної документації. Використання методів митного контролю.

Використовувати методи організації транспортно-експедиторського обслуговування різних видів сполучення.

Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки діяльності команди бортового супроводу під час авіаційних пасажирських перевезень.

Демонструвати здатність діяти у відповідності правових норм та нормативних актів, які регламентують діяльність цивільної авіації України та держав-членів ІКАО в галузі безпеки; оцінки рівня безпеки польотів авіакомпанії; права, обов'язки та відповідальність членів екіпажу; виконання польотів; у тому числі в особливих умовах.

Виявляти та оцінювати причини відхилень в діяльності авіаційного персоналу; розуміння структури та можливостей національної та міжнародної системи пошуку та порятунку; дотримання технології діяльності екіпажу при аварійній посадці на сушу та водну поверхню; користування бортовим аварійно-рятувальним обладнанням сучасного ПС, вміння відкриття основних і аварійних виходів ПС із середини та зовні; розуміння прав та обов'язків членів екіпажу при евакуації.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у суспільно-практичній діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук. Здатність комплексно застосовувати надбання сучасної транспортної науки та методи соціального управління; організувати, аналізувати та контролювати процеси сервісної діяльності на повітряних суднах, авіатранспортних підприємствах; формулювати висновки та приймати конкретні рішення відносно проблем, що виникають у процесі супроводу пасажирських перевезень на борту повітряного судна, інших ситуацій авіаційної практики в умовах невизначеності.

Загальні компетентності (ЗК)

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Навики використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

Здатність працювати у міжнародному контексті.

Набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування міжкультурної комунікації та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи в авіакомпаніях, аеропортах та на інших підприємствах авіаційної галузі.

Дотримання етичних стандартів, принципів професійної чести при виконанні службових обов'язків сервісної діяльності; врахування можливого впливу професійної діяльності на загальний імідж та менеджмент авіакомпаній, аеропортів, загальну соціальну культуру.

Визначення функціональних сфер діяльності сервісного обслуговування повітряних суден, авіакомпаній, аеропортів та їх взаємодії (надання послуг, логістика, маркетинг, людські ресурси).

Здатність організувати і контролювати реалізацію сервісно-господарської діяльності.

Фахові компетентності (ФК)

Здатність врахувати людський фактор при здійсненні транспортних процесів.

Здатність аналізувати результати сервісного обслуговування, зіставляти їх показники, визначати фактори впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

Здатність використовувати знання, уміння й навички з медицини, психології відносно можливостей людини, при виконанні обов'язків на борту ПС, включаючи контроль факторів загрози та помилок.

Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій обслуговування в кроскультурному середовищі.

Здатність планувати діяльність в процесі здійснення професійних обов'язків та управляти власним часом.

Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації та здійснення сервісної діяльності бортового супроводу, формувати обґрунтовані рішення.

Здатність застосовувати знання національного, міжнародного законодавства та міжнародних і державних стандартів України у професійній діяльності.

Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності. створювати внутрішню систему комунікацій, забезпечувати формування позитивного власного іміджу, іміджу команди, авіапідприємства в цілому.

Здатність виявляти, оцінювати та усувати причини відхилень в діяльності авіаційного персоналу під час виконання польотів; організувати та проводити аварійно-рятувальні заходи; проводити заходи при поводженні з небезпечними вантажами.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальна дисципліна «Тарифне регулювання авіаційних послуг» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Загальний курс транспорту», «Транспортна інфраструктура», «Міжнародні перевезення» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Ергономічне забезпечення транспортних процесів», «Договори в галузі авіації», «Техніко-економічні дослідження розвитку транспорту» та інших.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчального модуля, а саме:

- навчальний **Модуль №1 «Надання авіаційних послуг та регулювання тарифів на авіаційному транспорті»**, кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Окремим другим модулем (освітнім компонентом) є курсова робота (КР), яка виконується у п'ятому семестрі. КР є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1«Надання авіаційних послуг та регулювання тарифів на авіаційному транспорті»

Інтегровані вимоги модуля №1:

- **знати** нормативно-правове та державне регулювання у сфері транспортних послуг, структуру авіаційної транспортної системи, правила формування тарифів на авіаційні послуги, основні принципи, концепцію та методологію розробки тарифної сітки на авіаційні послуги;

- **вміти** використовувати у професійній діяльності аспекти формування тарифів на авіаційні послуги, технічне, організаційне, правове забезпечення тарифної політики з управління авіаційними послугами з метою економії трудових, матеріальних, грошових та енергетичних ресурсів, підвищення ефективності управління на різних рівнях, забезпечення необхідної якості споживчих благ, тенденції розвитку глобальної тарифної політики, контролю надання авіаційних послуг.

Тема 1. Вступ. Предмет вивчення, методи і задачі дисципліни.

Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця. Авіаційна транспортна система. Поняття «тариф», «транспортний тариф».

Тема 2. Аналіз ринку авіаційних послуг.

Аналіз ринку перевезень. Сегментація ринку авіаційних пасажирських перевезень. Підходи до прогнозування ринку пасажирських авіаційних перевезень

Тема 3. Підприємства з надання авіаційних послуг.

Нормативно-правове регулювання ціноутворення в Україні. Вимоги якості. Контроль якості. Цінова політика підприємства: зміст та етапи формування. Стратегія ціноутворення.

Тема 4. Планування витрат на транспорті.

Поняття витрат у транспортному підприємстві. Планування собівартості перевезень на транспортних підприємствах. Форми побудови транспортних тарифів

Тема 5. Механізми встановлення тарифів в авіаційній галузі.

Урядовий механізм встановлення тарифів. Неурядовий механізм встановлення тарифів. «Свободи повітря».

Тема 6. Цінова політика авіапідприємства.

Опубліковані тарифи ІСАО, авіакомпанії. Конфіденційні тарифи авіакомпанії. Нормальні тарифи. Спеціальні тарифи. Екскурсійні тарифи. Молодіжні тарифи. Групові тарифи.

Тема 7. Стратегія формування тарифної політики авіапідприємства

Класифікація тарифних стратегій. Стратегія «тариф – цінність». Стратегія високих тарифів. Стратегія низьких тарифів. Конкурентні тарифні стратегії. Асортиментні тарифні стратегії. Стратегія «тарифне лідерство». Стратегія «цінова лінія».

Тема 8. Особливості розрахунку собівартості транспортних послуг.

Особливості формування вантажних тарифів. Особливості формування пасажирських тарифів.

Тема 9. Державне регулювання ціноутворення в Україні.

Державне регулювання ціноутворення в Україні. Державна цінова політика. Методи державного регулювання цін.

Модуль № 2 «Курсова робота»

Курсова робота (КР) з дисципліни виконується у *п'ятому семестрі* (студентами заочної форми навчання в *шостому семестрі*), відповідно до затверджених протоколом випускової кафедри методичних рекомендацій і доводиться до відома студентів.

Для успішного виконання курсової роботи студент повинен *знати*: нормативну базу: спеціальну літературу, довідкові і нормативні матеріали з авіаційного та інших видів транспорту, основні загальні та фахові поняття навчальної дисципліни; *вміти* розробляти рекомендації у сфері підвищення ефективності реалізації тарифного регулювання авіаційних послуг.

Конкретна мета курсової роботи полягає у закріпленні теоретичних знань студентів з навчального курсу «Тарифне регулювання авіаційних послуг» та набуття поглиблених знань та практичних навичок використання нормативних документів щодо аналізу пасажирських перевезень авіатранспортних підприємств України та якості надання послуг для розроблення рекомендацій у сфері підвищення ефективності реалізації послуг з перевезень пасажирів. При цьому завдання на курсову роботу ризняться між собою.

Виконання, оформлення та захист КР здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання курсової роботи - до 30 годин самостійної роботи студента.

2.3. Тематичний план

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Надання авіаційних послуг та регулювання тарифів на авіаційному транспорті»									
		5 семестр				5 семестр			
1.1	Вступ. Предмет вивчення, методи і задачі дисципліни.	8	2	2	4	9	2	-	7
1.2	Аналіз ринку авіаційних послуг.	10	2	2 2	4	9	2	-	7
1.3	Підприємства з надання авіаційних послуг.	10	2	2 2	4	9	2	-	7
1.4	Планування витрат на транспорті.	10	2	2 2	4	6 семестр			
						9	-	2	7
1.5	Механізми встановлення тарифів в авіаційній галузі.	10	2	2 2	4	9	-	2	7
1.6	Цінова політика авіапідприємства.	10	2	2 2	4	9	-	2	7
1.7	Стратегія формування тарифної політики авіапідприємства	10	2	2 2	4	8	-	1	7
1.8	Особливості розрахунку собівартості транспортних послуг.	10	2	2 2	4	8	-	1	7
1.9	Державне регулювання ціноутворення в Україні.	7	1	2	4	8	-	1	7
1.10	Модульна контрольна робота № 1	5	-	2	3	-	-	-	-
1.11	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
1.12	Підсумкова контрольна робота (ЗФН)	-	-	-	-	4	-	1	3
Усього за модулем № 1		90	17	34	39	90	6	10	74
Модуль № 2 «Курсова робота»									
2.1	Тарифна політика авіакомпанії України	30	-	-	30	30	-	-	30
Усього за модулем №2		30	-	-	30	30	-	-	30
Усього за навчальною дисципліною		120	17	34	69	120	6	10	104

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується в 6 семестрі з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу, що викладається.

Виконання, оформлення та захист контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до «Методичних вказівок до виконання контрольних робіт з навчальної дисципліни «Тарифне регулювання авіаційних послуг» для студентів заочної форми навчання відповідної спеціальності та освітньо-професійної програми, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної (домашньої) роботи - до 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН)

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: словесний (лекція, роз'яснення, дискусія), практичний (вправи, досліди), наочний (ілюстрації, демонстрації, спостереження), робота з книгою (вивчення матеріалу курсу лекцій, конспектування, реферування), відео-метод (перегляд навчальних матеріалів).

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- лекція-візуалізація;
- словесний (лекція, роз'яснення, дискусія);
- елементи діалогу з аудиторією (лекції - бесіди);
- елементи «мозкової атаки»;
- практичні заняття(вправи, досліди);
- наочний (ілюстрації, демонстрації, спостереження);
- робота з книгою (вивчення матеріалу курсу лекцій, конспектування, реферування);
- відео-метод (перегляд навчальних матеріалів).

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, аналізі та вирішенні задач з технології мультимодальних перевезень.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Завидівська О.І. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Ціноутворення» для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Львів. – 2019. - 37 с.

3.2.2. Методичні вказівки до самостійного вивчення навчальної дисципліни «Комерційна робота на транспорті» здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» спеціальності 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» денної та заочної форми навчання \ Сорока В.С., Дорошук В.О. – Рівне: НУВГ, 2019. – 55 с.

3.2.3. Загальний курс транспорту : навч. посібник / О. О. Соловйова, І. І. Висоцька, І. М. Герасименко. – К. : НАУ, 2019. – 244 с.

3.2.4. Маркетингове ціноутворення. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів ступеню вищої освіти «бакалавр» спеціальності 075

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тарифне регулювання авіаційних послуг»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.02 – 01-2022
		стор.10 з 17	

«Маркетинг» / Укладачі С.О.Полковниченко, В.А.Москаленко. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 65 с.

Допоміжна література

3.2.5. Ціноутворення. Тексти лекцій для студентів галузі знань 0305 “Економіка і підприємництво” напряму підготовки 6.030504 “Економіка підприємства” всіх форм навчання / Укладачі: Дерій Ж.В., Мініна О.В., Шадура-Никипорець Н.Т. – Чернігів: ЧНТУ, 2018. – 88 с.

3.2.6. Маркетинг транспортних послуг: Навч. посібник / О. І. Зоріна, В. А. Волохов, І. В. Волохова та ін.; за ред. О. І. Зоріної. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. – 305 с., рис. 10, табл. 15.

3.2.7. Герасименко І.М., Соловійова О.О., Висоцька І.І, Пронь С.В. Теоретичні засади ціноутворення та побудови тарифів на транспорті. Збірник наукових праць ДУІТ. Серія «Економіка і управління», 2021. Вип. 50. С. 6-18.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018>.

3.3.2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14/stru>

3.3.3. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4882>

3.3.4. <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2018/2/12.pdf>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль №1 «Надання авіаційних послуг та регулювання тарифів на авіаційному транспорті»		
Практичні заняття	80 (16 практ. роб. X 5 б.)	40 (5 практ. роб. X 8 б.)
Виконання контрольної (домашньої) роботи	-	30
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	48	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)		30
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	
Модуль №3 Курсова робота		
Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна та заочна форма навчання	
Виконання курсової роботи	60	
Захист курсової роботи	40	
Виконання та захист курсової роботи	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та індивідуального навчального плану студента (залікової книжки), наприклад, так: **92/Відм./A, 87/Добре/B, 79/Добре/C, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Тарифне регулювання авіаційних послуг»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 19.02 – 01-2022

стор.13 з 17

Силабус навчальної дисципліни

«Тарифне регулювання авіаційних послуг»

Освітньо-професійної програми: «Бортовий супровід авіаційних пасажирських перевезень»

Галузь знань: 27 «Транспорт»

Спеціальність: 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)»

Спеціалізація: 275.04 Транспортні технології (на повітряному транспорті)

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента ОП
Курс	3
Семестр	5
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4.0/120
Мова викладання	Українська, англійська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують комплексний підхід здобувачів вищої освіти до здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми з використанням теорій та методів сучасної науки, з врахуванням комплексності та невизначеності в умовах стратегії й тактики ціноутворення та формування тарифів в галузі транспортних технологій.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Мета викладання навчальної дисципліни полягає у забезпеченні формування у майбутніх фахівців системних знань і розуміння концептуальних основ тарифів на авіаційні послуги, теорії й практики розвитку цього напрямку та набуття навичок самостійної роботи щодо засвоєння навчального матеріалу стосовно методів управління матеріальними та іншими потоками в сучасних умовах.
Чому можна навчитися (результати навчання)	ПРН 13. Організовувати та управляти перевезенням вантажів в різних сполученнях. Вибирати вид, марку, тип авіаційних суден та маршрутів руху. Контролювати хід виконання перевезення. ПРН 14. Організовувати та управляти перевезенням пасажирів та багажу в різних сполученнях. Вибирати вид, марку, тип суден та маршрутів руху. Організовувати обслуговування пасажирів на вокзалах та пасажирських терміналах. ПРН 16. Вибирати ефективні технології взаємодії видів транспорту. Аналізувати можливості застосування різноманітних варіантів взаємодії видів транспорту. ПРН 19. Пояснювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень. ПРН 21. Демонструвати знання про основні джерела національного та міжнародного права, правові основи державного регулювання діяльності в галузі авіації, вміння і навички з аналізу та застосування нормативно-правових актів у професійній діяльності. ПРН 22. Організовувати міжнародні перевезення. Застосовувати методи оформлення митної документації. Використання методів митного контролю. ПРН 25. Використовувати методи організації транспортно-

	<p>експедиторського обслуговування різних видів сполучення. ПРН 29. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки діяльності команди бортового супроводу під час авіаційних пасажирських перевезень. ПРН 31. Демонструвати здатність діяти у відповідності правових норм та нормативних актів, які регламентують діяльність цивільної авіації України та держав-членів ІСАО в галузі безпеки; оцінки рівня безпеки польотів авіакомпанії; права, обов'язки та відповідальність членів екіпажу; виконання польотів; у тому числі в особливих умовах. ПРН 33. Виявляти та оцінювати причини відхилень в діяльності авіаційного персоналу; розуміння структури та можливостей національної та міжнародної системи пошуку та порятунку; дотримання технології діяльності екіпажу при аварійній посадці на сушу та водну поверхню; користування бортовим аварійно-рятувальним обладнанням сучасного ПС, вміння відкриття основних і аварійних виходів ПС із середини та зовні; розуміння прав та обов'язків членів екіпажу при евакуації.</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)</p>	<p><i>Інтегральні компетентності (ІК)</i> ІК 2. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у суспільно-практичній діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук. ІК 3. Здатність комплексно застосовувати надбання сучасної транспортної науки та методи соціального управління; організувати, аналізувати та контролювати процеси сервісної діяльності на повітряних суднах, авіатранспортних підприємствах; формулювати висновки та приймати конкретні рішення відносно проблем, що виникають у процесі супроводу пасажирських перевезень на борту повітряного судна, інших ситуацій авіаційної практики в умовах невизначеності. <i>Загальні компетентності (ЗК)</i> ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Навики використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 13. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 16. Здатність працювати у міжнародному контексті. ЗК 17. Набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування міжкультурної комунікації та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи в авіакомпаніях, аеропортах та на інших підприємствах авіаційної галузі. ЗК 20. Дотримання етичних стандартів, принципів професійної чемності при виконанні службових обов'язків сервісної діяльності; врахування можливого впливу професійної діяльності на загальний імідж та менеджмент авіакомпаній, аеропортів, загальну соціальну культуру. ЗК 21. Визначення функціональних сфер діяльності сервісного обслуговування повітряних суден, авіакомпаній, аеропортів та їх взаємодії (надання послуг, логістика, маркетинг, людські ресурси). ЗК 22. Здатність організувати і контролювати реалізацію сервісно-</p>

	<p>господарської діяльності.</p> <p><i>Фахові компетентності (ФК)</i></p> <p>ФК 16. Здатність врахувати людський фактор при здійсненні транспортних процесів.</p> <p>ФК 17. Здатність аналізувати результати сервісного обслуговування, зіставляти їх показники, визначати фактори впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>ФК 18. Здатність використовувати знання, уміння й навички з медицини, психології відносно можливостей людини, при виконанні обов'язків на борту ПС, включаючи контроль факторів загрози та помилок.</p> <p>ФК 20. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій обслуговування в кроскультурному середовищі.</p> <p>ФК 21. Здатність планувати діяльність в процесі здійснення професійних обов'язків та управляти власним часом.</p> <p>ФК 22. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.</p> <p>ФК 24. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації та здійснення сервісної діяльності бортового супроводу, формувати обґрунтовані рішення.</p> <p>ФК 25. Здатність застосовувати знання національного, міжнародного законодавства та міжнародних і державних стандартів України у професійній діяльності.</p> <p>ФК 26. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності. створювати внутрішню систему комунікацій, забезпечувати формування позитивного власного іміджу, іміджу команди, авіапідприємства в цілому.</p> <p>ФК 30. Здатність виявляти, оцінювати та усувати причини відхилень в діяльності авіаційного персоналу під час виконання польотів; організувати та проводити аварійно-рятувальні заходи; проводити заходи при поводженні з небезпечними вантажами.</p>
Навчальна логістика	<p>Зміст дисципліни: Модуль № 1«Надання авіаційних послуг та регулювання тарифів на авіаційному транспорті»</p> <p>Тема 1. Вступ. Предмет вивчення, методи і задачі дисципліни.</p> <p>Тема 2. Аналіз ринку авіаційних послуг.</p> <p>Тема 3. Підприємства з надання авіаційних послуг.</p> <p>Тема 4. Планування витрат на транспорті.</p> <p>Тема 5. Механізми встановлення тарифів в авіаційній галузі.</p> <p>Тема 6. Цінова політика авіапідприємства.</p> <p>Тема 7. Стратегія формування тарифної політики авіапідприємства</p> <p>Тема 8. Особливості розрахунку собівартості транспортних послуг.</p> <p>Тема 9. Державне регулювання ціноутворення в Україні.</p> <p>Види занять: лекції, практичні заняття.</p> <p>Методи навчання: загальнонаукові та специфічні методи дослідження (пояснювально-ілюстративний метод; метод постановки проблеми; репродуктивний метод; метод дослідження; методи розвитку комунікаційних систем організації; методи моделювання проблемних ситуацій)</p> <p>Форми навчання: очна (денна), заочна</p>
Пререквізити	Дисципліни, на які спирається дана дисципліна: «Міжнародні перевезення», «Взаємодія видів транспорту», «Вантажні перевезення»
Пореквізити	Знання отримані під час вивчення даної дисципліни є базою вивчення таких дисциплін, як: «Транспортно-логістичні системи»,

	«Моделювання транспортних та складських процесів»
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ	<ol style="list-style-type: none">1. Завидівська О.І. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Ціноутворення» для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Львів. – 2019. - 37 с.2. Методичні вказівки до самостійного вивчення навчальної дисципліни «Комерційна робота на транспорті» здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» спеціальності 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» денної та заочної форми навчання \ Сорока В.С., Дорошук В.О. – Рівне: НУВГ, 2019. – 55 с.3. Загальний курс транспорту : навч. посібник / О. О. Соловійова, І. І. Висоцька, І. М. Герасименко. – К. : НАУ, 2019. – 244 с.4. Маркетингове ціноутворення. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів ступеню вищої освіти «бакалавр» спеціальності 075 «Маркетинг» / Укладачі С.О.Полковниченко, В.А.Москаленко. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 65 с.5. Ціноутворення. Тексти лекцій для студентів галузі знань 0305 “Економіка і підприємництво” напряму підготовки 6.030504 “Економіка підприємства” всіх форм навчання / Укладачі: Дерій Ж.В., Мініна О.В., Шадура-Никипорець Н.Т. – Чернігів: ЧНТУ, 2018. – 88 с.6. Маркетинг транспортних послуг: Навч. посібник / О. І. Зоріна, В. А. Волохов, І. В. Волохова та ін.; за ред. О. І. Зоріної. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. – 305 с., рис. 10, табл. 15.7. Герасименко І.М., Соловійова О.О., Висоцька І.І, Пронь С.В. Теоретичні засади ціноутворення та побудови тарифів на транспорті. Збірник наукових праць ДУІТ. Серія «Економіка і управління», 2021. Вип. 50. С. 6-18.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Проведення лекційних та практичних занять здійснюється в аудиторіях кафедри організації авіаційних робіт та послуг, оснащених сучасним інформаційно-комунікаційним обладнанням: технічними засобами аудіо- і відео-відтворення інформації, доступом до мережі Інтернет. При проведенні аудиторних занять використовуються комп’ютерні класи з сучасною комп’ютерною технікою, об’єднаною в локальну мережу з підключенням та необмеженим доступом до Інтернету та відповідним програмним забезпеченням, та спеціалізовані кабінети з навчальними стендами, необхідними медіа-засобами та іншими інформаційними системами та програмними продуктами
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Семестровий контроль проводиться у формі заліку. Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр. Складання заліку здійснюється викладачем під час екзаменаційної сесії відповідно до затвердженого в установленому порядку розкладу.
Кафедра	Кафедра організації авіаційних робіт та послуг
Факультет	Факультет транспорту, менеджменту і логістики

Викладач		ПІБ: Герасименко Ірина Миколаївна Посада: доцент Вчений ступінь: кандидат економічних наук Профайл викладача: https://scholar.google.com/citations?author=1&user=P74ImfwAAAAJ Тел.: (067)985-17-26 E-mail: iryna.herasymenko@npp.nau.edu.ua Робоче місце: НАУ, просп. Люборира Гузара, 1, корпус 2, ауд. 312а
Оригінальність навчальної дисципліни	Відмінність дисципліни від інших – застосування міждисциплінарного підходу. Авторський курс, викладання англійською мовою	
Посилання на дисципліну	Сайт НАУ: https://nau.edu.ua/	